

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2479 มีชื่อว่าโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูนครปฐม โดยรับเฉพาะนักเรียนหญิงฝึกหัดครู ต่อมาเปิดรับนักเรียนฝึกหัดชายและเปิดสอนระดับประกาศนียบัตร ในปีพ.ศ. 2503 เปลี่ยนชื่อมาเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูนครปฐม ต่อมาปี พ.ศ. 2513 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นวิทยาลัยครูนครปฐม ในปี พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวิทยาลัยครูว่าสถาบันราชภัฏ จึงได้เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เริ่มรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อผลิตครูคืนสู่ท้องถิ่น มีทั้งสาขาวิชาครุศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ และสาขาศิลปศาสตร์ ต่อมาได้ปรับปรุงหลักสูตรพร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างหมวดการศึกษาทั่วไปเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักคณะกรรมการอุดมศึกษา ปัจจุบันมีคณะที่เปิดสอนทั้งหมด 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะพยาบาลศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2519 โดยการปรับเปลี่ยนโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาศิลปศึกษา ดนตรี และนาฏศิลป์ รวมเข้าด้วยกัน “แต่เดิมใช้คำว่าโปรแกรม ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้คำว่าสาขา สาขาของเรา สาขาวิชาดนตรีศึกษาเป็นสาขาหนึ่งที่อยู่ในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดสอนทั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2530” ขณะนั้นมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย กงตาล เป็นประธานสาขาเป็นคนแรก คณะอาจารย์ประจำสาขาทั้งหมด 4 คน ดนตรีไทย 2 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ (ถึงแก่กรรม) และผู้ช่วยศาสตราจารย์การุณ ด้านประดิษฐ์ ดนตรีสากล 2 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย กงตาล และอาจารย์สมิต วิสุทธิเดช

สาขาวิชาดนตรีศึกษาออกงานดนตรีรับใช้สังคมตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ทั้งงานในมหาวิทยาลัยและงานนอกมหาวิทยาลัย ดนตรีไทยเริ่มมีบทบาททางสังคม นำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์การุณ ด้านประดิษฐ์ ต่อมาเปิดรับอาจารย์ประจำ อาจารย์พรรณรพี บุญเปลี่ยน อาจารย์พิทักษ์ (ไม่ทราบนามสกุล;ถึงแก่กรรม) อาจารย์สรายุทธ์ โชติรัตน์ และอาจารย์สุธินันท์ ไสภากาศ ตามลำดับ และมีผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย คืออาจารย์มีกิจ อินทร์พัฒน์ อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ ในส่วนของดนตรีสากลเปิดรับอาจารย์ประจำ อาจารย์อัญญา สุตมาตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญจ์ จินดาวัฒน์ อาจารย์วรชิน มั่งคั่ง อาจารย์ศราวุธ วิจารณ์ อาจารย์อรณพ เรืองมณี อาจารย์อานนท์ ห่อสกุลสุวรรณ และอาจารย์สิริภพ สิทธิสน อาจารย์พิเศษได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย กงตาล และอาจารย์หิณวิมาน ฉุยน้อย รวมอาจารย์ประจำสาขาวิชาทั้งหมด 11 คน อาจารย์พิเศษ 5 คน

สาขาดนตรีศึกษามีนักศึกษาเรียนร่วมกันโดยไม่แยกวิชาเอกมาตลอด เมื่อปีพ.ศ. 2542 มีแนวคิดการจัดรูปแบบโปรแกรมวิชาออกเป็น 2 โปรแกรม เพื่อทำหน้าที่สร้างบัณฑิตทางดนตรีสายตรง ได้แก่ โปรแกรมดนตรีไทย และโปรแกรมดนตรีสากล และในปีพ.ศ. 2554 - 2555 โปรแกรมวิชาดนตรีได้พัฒนาหลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ซึ่งเริ่มจัดการเรียนการสอนในปี 2555 นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 7 ปี โดยได้ผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพพร้อมทำงานในประชาคมอาเซียน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อารยธรรมทวารวดี และเป็นคำตอบของท้องถิ่นในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ตามแนวทางของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Received: 28/02/2019 Revised: 14/06/2019 Accepted: 23/07/2019

การศึกษาวิชาปฏิบัติเครื่องดี (ปีพาทย์) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ยุคผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ (พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2554)

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าอาจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาวิชาปฏิบัติเครื่องดี (ปีพาทย์) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเป็นอย่างมาก อาจารย์ได้ยึดแบบแผนการเรียนการสอนตามแบบโบราณ จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์การณย์ ด้านประดิษฐ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ได้กล่าวไว้ว่า

การเรียนการสอนของที่นี่ก็ต้องดูเด็กเป็นหลัก ให้ความใส่ใจ เพราะว่าเด็กที่นี้สมัยก่อนอยู่แบบ
กินนอน นอนกันที่บ้านพักครูนี้แหละ พี่ผมก็นอนอยู่บนบ้านเด็กก็นอนด้านล่าง เวลาทำเครื่องดนตรีก็ทำ
ที่บ้าน ซ้อมดนตรีก็ทำที่บ้านนี้ เพราะเด็กสมัยก่อนจะอยู่คลุกคลีกับครู การเรียนการสอนก็สอนแบบโบราณ
ปีพาทย์ก็ต้องต่อไหมโรงเช้า ไหมโรงเย็น เพราะว่าถือเป็นพื้นฐานของนักปีพาทย์ ถ้าได้ก็ต้องดูจนกว่า
จะได้ พี่ผมเป็นคนดูมากและให้ความสำคัญกับการเรียนแบบโบราณมาก เด็กดนตรีสากลมาเรียนวิชา
ปฏิบัติพื้นฐานดนตรีไทยก็ต้องต่ออย่างนี้ไหมโรงเช้า

เวลาต่อเพลงต้องค่อย ๆ ต่อ เพราะบางคนเข้ามาเรียนไม่มีพื้นฐานก็มี บางคนที่บ้านมีวงก็มี ก็
ต้องดูแล้วต่อไปพร้อม ๆ กัน บางคนได้มาแล้วก็มาปรับมือให้เหมือนกัน พอได้เพลงไหมโรงเช้า ไหมโรง
เย็น ก็จะต่อเพลงเรื่องบ้าง เพลงเกร็ดบ้าง แล้วแต่จะไปออกงานไหน มีทั้งงานปีพาทย์ไทยและงานปีพาทย์
มอญ

ภาพที่ 1 การบรรเลงดนตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ (ซ้ายมือ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย กงตาล (ขวามือ)

ที่มา : อาจารย์พรรณรพี บุญเปลี่ยน วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ เกิดวันศุกร์ที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2502 ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
เป็นบุตรของนายกิมเลียง และนางเกี้ยว ด้านประดิษฐ์ มีพี่น้อง 5 คน คือ นางกำไล บุญยกิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์การณย์ ด้านประดิษฐ์ นายสันติ ด้านประดิษฐ์ (ถึงแก่กรรม) และนายวิลาศ ด้านประดิษฐ์ ตามลำดับ การศึกษาสายสามัญระดับ
ประถมศึกษา โรงเรียนสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนวัดพระแม่ประจักษ์ จังหวัดสุพรรณบุรี ระดับอุดมศึกษา การศึกษา
บัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ระดับปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางค
ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล การศึกษาด้านดนตรีเริ่มเรียนดนตรีไทยและหัดจากทางญาติผู้ใหญ่และครูดนตรีมืออาชีพ เช่นครูห้อย ศรีรุ่งเรือง และ
ครูหว่า ศรีรุ่งเรือง ครูดนตรีไทยมีชื่อเสียงในอำเภอสองพี่น้อง ติดตามครูไปเล่นดนตรีไทยตามงานต่าง ๆ ต่อมาได้พบครูสุนทร ช่างกลืนกล
ที่บ้านด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ จึงทำให้อาจารย์กฤษฎาได้ เรียนรู้การซ่อมสร้างเครื่องดนตรีจากครูสุนทร นอกจากนั้นยังเรียนรู้วิธีการทำ

พื้นระนาดจากครูสวาด มั่นศรีจันทร์ ศิลปินดีเด่นสาขาดนตรีไทย จังหวัดนครปฐม อาจารย์กฤษฎาจึงเริ่มเรียนรู้ดนตรีไทยทั้งเรื่องการบรรเลงและการซ่อมสร้างตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรอาจารย์กฤษฎาได้มีโอกาสศึกษาดนตรีไทยจากครูผู้ใหญ่ อาทิ ครูมนตรี ตราโมท ครูเชื้อ ดนตรีรส ครูบุญช่วย โสวัตร ครูณัฐพงศ์ โสวัตร ครูมนัส ขาวปลื้ม ครูไกรฤทธิ์ กันเรือง ครูสมภพ ขำประเสริฐ จนได้ศึกษาดนตรีขั้นสูงการสืบทอดเดี่ยวระนาดทุ้มจากครูกาหลง ฟังทองคำ เรียนเพลงเรื่องจาก ครูสำราญ เกิดผล และครูพินิจ ฉายสุวรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ เริ่มรับราชการครูที่วิทยาลัยครูนครปฐมในปี พ.ศ. 2525 โดยสอนวิชาดนตรีไทย พ.ศ. 2530 ดำรงตำแหน่งประธานโปรแกรมวิชาดนตรี พ.ศ. 2545 ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปี 2552 ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนักศึกษา จึงเป็นผู้ที่สอนดนตรีไทยคนแรกในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อาจารย์ได้บุกเบิกดนตรีไทยจนเป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดนครปฐม มีลูกศิษย์ทั้งในมหาวิทยาลัยและนอกรั้วมหาวิทยาลัย สร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัยในขณะนั้น ดนตรีไทยจึงมีผลงานทั้งรับชมมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย ให้บริการสังคมพร้อมทั้งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาดนตรีไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

จากการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติเครื่องดี (ปีพาทย์) เพลงที่เป็นพื้นฐานสำคัญของผู้เรียนปีพาทย์คือเพลงโหมโรงเช้าและโหมโรงเย็น อาจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ได้ยึดการเรียนการสอนตามแบบโบราณ โดยจะเพิ่มเติมเพลงเรื่อง เพลงเกร็ดเพื่อบรรเลงออกงานต่าง ๆ นอกจากนี้ปีพาทย์ไทยที่ทำชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัยแล้วยังมีปีพาทย์มอญที่มีชื่อเสียงอีกด้วย เนื่องจากอาจารย์กฤษฎาสรางเครื่องปีพาทย์มอญไว้มากจึงรับงานปีพาทย์มอญมากด้วยเช่นกัน จากคำสัมภาษณ์อาจารย์จำลอง ดอกขेम ลูกศิษย์คนสำคัญกล่าวว่า

อาจารย์กฤษฎาบอกผมว่าอยากสร้างเครื่องมอญ เราไม่มีสตางค์พอที่จะซื้อเราทำยังงั้นดี ผมเลยขอให้อาจารย์ท่านสร้างเครื่องเองเลย เพราะอาจารย์ท่านมีความรู้เรื่องช่าง เราก็เริ่มสร้างเครื่องมอญกันกับอาจารย์ รู้สึกว่าเริ่มรับงานปีพาทย์มอญครั้งแรกช่วงปี 2539 ใช้ชื่อคณะว่าอาจารย์กฤษฎา“ราชภัฏ” หลังจากนั้นก็เริ่มต่อเพลงมอญและรับงานมอญมาเรื่อย ๆ

พบว่ายุคแรกเป็นการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติเครื่องดี (ปีพาทย์) เริ่มต้นโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ การเรียนการสอนในยุคแรกนี้จะดูเด็กเป็นเกณฑ์ ทั้งนักศึกษาที่เป็นดนตรีและไม่เป็นดนตรีเมื่อจบการศึกษาจะต้องสามารถบรรเลงดนตรีได้ โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาและสอนตามทักษะของแต่ละคน เนื่องจากการเข้ามาศึกษาเด็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านดนตรีไม่เท่ากัน

ภาพที่ 2 วงปีพาทย์มอญคณะ
อาจารย์กฤษฎา “ราชภัฏ”
ที่มา : อาจารย์พรรณรพี บุญเปลี่ยน
วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ภาพที่ 3 ป้ายวงปีพาทย์มอญ
คณะอาจารย์กฤษฎา “ราชภัฏ”
ที่มา : อาจารย์พรรณรพี บุญเปลี่ยน
วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ยุคอาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2560)

เป๊พาทย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเริ่มเป็นที่รู้จักขึ้นมาเรื่อยๆ จากการค่อยๆ สร้างชื่อเสียงของอาจารย์กฤษฎา เริ่มมีสมาชิกทั้งนักศึกษาที่เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น และเมื่ออาจารย์กฤษฎาเสียชีวิต อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร ลูกศิษย์คนสำคัญของอาจารย์กฤษฎา ได้ดูแลการเรียนการสอนเป๊พาทย์ของสาขาวิชาดนตรีศึกษาทั้งหมดต่อมา

อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร เกิดวันพุธที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2512 อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นบุตรของนายขันติ ดำรงกิจถาวร และนางไข ดำรงกิจถาวร มีพี่น้อง 4 คน คืออาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร นายสมศักดิ์ ดำรงกิจถาวร นางพัชรี ทักษิณา และนายสมบุญณ์ ดำรงกิจถาวร การศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พูลประชาอุปถัมภ์) จังหวัดนครปฐม ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา ดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การศึกษาด้านดนตรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เริ่มเรียนอังกะลุงกับอาจารย์มานพ ชมพูนิช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เริ่มหัดเป๊พาทย์กับอาจารย์สวัสดิ์ ชมพูนิช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เริ่มเรียนเป๊พาทย์กับผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด่านประดิษฐ์ โดยอาจารย์ไพรัชเล่าถึงการจับมือให้ผู้เขียนฟังว่า เริ่มจับมือสาธิตการกับอาจารย์ทะนง ชมพูนิช ซึ่งเป็นพ่อของอาจารย์มานพและอาจารย์สวัสดิ์ และจับตระโหมโรงกับอาจารย์กฤษฎา พอขึ้นโหมโรงกลางวันจับกับอาจารย์มนตรี ตราโมท และองค์พระฯ สองครั้งกับอาจารย์พินิจ ฉายสุวรรณ และอาจารย์สำราญ เกิดผล เมื่อเข้าเรียนที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ไพรัชได้ศึกษาดนตรีกับอาจารย์ผู้ใหญ่หลายท่าน อาจารย์ไพรัชเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า พอเข้าเรียนที่ศิลปกรรมมีอาจารย์บุญกรเป็นที่ปรึกษา โดยส่วนมากเรียนปฏิบัติกับอาจารย์บุญกร ได้เรียนกับอาจารย์บุญช่วย โสวัตร อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน ทฤษฎีเรียนกับอาจารย์มนตรี ตราโมท เครื่องหนึ่งจะเป็นอาจารย์ครูสมพงษ์ โรหิตาจล และเรียนเดี่ยวกับครูเชื้อ ดนตรีรส

เมื่อเรียนจบระดับอุดมศึกษา อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวรเริ่มทำงานเป็นพนักงานขาย พอทำได้ 4-5 ปี ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด่านประดิษฐ์ จึงเชิญอาจารย์ไพรัชมาเป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมแต่นั้นช่วงปี พ.ศ. 2540 ต่อมาอาจารย์ได้ลาออกจากอาจารย์พิเศษ และกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ไพรัชเน้นการเรียนการสอนพื้นฐานเป็นสำคัญ โดยใช้เพลงตามเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย นอกจากนั้นอาจารย์ไพรัชนำกลวิธีการบรรเลงของการเรียนการสอนจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาใช้ เนื่องจากท่านจบปริญญาตรีจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงใช้รูปแบบการสอนจากอาจารย์ในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มาประยุกต์ใช้กับนักศึกษา เช่น การไล่มือ การกรอ การฉาบ การจับไม้ เน้นต่อเพลงพื้นฐานสำคัญของนักเป๊พาทย์ คือโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง ตามคำสัมภาษณ์อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร ดังนี้

ภาพที่ 4 อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร
ที่มา : นางสาวสุธินันท์ โสภากาศ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

องค์ความรู้ที่นำมาใช้สอนนักศึกษาที่นี่ อาจารย์กฤษฎานำองค์ความรู้มาทางคุณครูสมภพ ข้า
ประเสริฐมาใช้ โดยจะเน้นย้ำมากทั้งในมือฆ้อง การแบ่งมือ ต้องซ้อมดนตรีเพราะครูสมภพท่านเป็นคนดู
ช่วงหนึ่งคุณครูสมภพท่านสอนที่ศิลปากรทำให้อาจารย์กฤษฎาใกล้ชิดพบคุณครูสมภพอยู่บ่อยครั้ง เมื่อ
อาจารย์กฤษฎาเสียชีวิตผมเองก็เดินตามแบบอาจารย์กฤษฎามาตลอด มีบ้างที่นำความรู้จากคณะ
ศิลปกรรมศาสตร์มาใช้ แต่เนื่องด้วยการเรียนการสอนที่นี่เป็นวุฒิครู นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนก็จะ
มาหลายรูปแบบ ทั้งเริ่มมาเรียนปฏิบัติที่ใหม่ และเด็กที่มาจากบ้านดนตรีต่าง ๆ ดังนั้นที่นี่จะใช้เวลาใน
การปรับพื้นฐานเด็กให้เข้ารูปเข้ารอยประมาณสองปี ปรับพื้นฐาน ปรับมือ เวลาที่เหลืออีกประมาณ 3 ปี
ก็จะสอนทั้งกลวิธีการตีวงเครื่องต่าง ๆ เพื่อหวังให้นำไปปฏิบัติใช้ได้กับการทำงานในอนาคต

ทางด้านเพลงที่ใช้ก็จะถ่ายทอดเพลงพื้นฐานสำคัญของปีพาทย์ คือ โหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลง
เรื่อง แน่นนอนว่าต้องต่อเพราะเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนทางด้านงานบริการวิชาการต่าง ๆ เราก็มีทั้งงานนอก
ราชการและงานในราชการ เช่น ปีพาทย์ประกอบพิธีกรรมไหว้ครูของอาชีวศึกษา นครปฐม ของ
มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ชะอำ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พวกนี้เราก็เดินทางไปบรรเลงวงพิธีกรรมอยู่
ตลอดจนถึงปัจจุบันนี้

พบว่ายุคภายหลังอาจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์เสียชีวิต อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจการได้ดูแลการเรียนการสอนปีพาทย์ของสาขาวิชา
ดนตรีศึกษาทั้งหมดต่อมา โดยเดินตามรอยผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา นอกจากนี้อาจารย์ไพรัชนำรูปแบบการเรียนการสอนจากคณะศิลปกรรม
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาใช้ เนื่องจากท่านจบปริญญาตรีจากที่สถานที่นี่มา ตลอดจนได้รับความรู้การฝึกฝนมาอย่างดี

ยุคอาจารย์สุธินันท์ โสภากาศ (พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน)

ปัจจุบันการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติเครื่องดี (ปีพาทย์) ของสาขาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผู้เขียนนางสาวสุธิ
นันท์ โสภากาศเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรายวิชาดังกล่าว อยู่ภายใต้การดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์การุณ ด้านประดิษฐ์ เนื่องจากผู้เขียนเรียน
จบการศึกษาปริญญาบัณฑิตและปริญญาโทมาทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงนำแนวทางการเรียนตามแบบแผน
ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้ามาใช้และให้ความสำคัญกับแนวทางของผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ โดย
ได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ไพรัช ดำรงกิจการอยู่เสมอเพื่อสืบทอดแนวทางจากอดีตสู่ปัจจุบัน มุ่งเน้นการเรียนการสอนพื้นฐานเป็นสำคัญ เพื่อ
ปลูกฝังให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการเรียนการสอนปฏิบัติจนนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีพได้

ภาพที่ 5 อาจารย์สุธินันท์ โสภากาศ
ที่มา : นางสาวสุธินันท์ โสภากาศ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2562

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ใช้แนวทางการเรียนการสอนปฏิบัติแบบโบราณ เป็นศิษย์ใกล้ชิดอาจารย์สมภพ จำประเสริฐ จึงได้นำความรู้จากคุณครูสมภพมาถ่ายทอดอยู่มากในยุคแรกของการเรียนการสอนปฏิบัติเครื่องดี (เป๊พาทย์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎาได้เน้นย้ำถึงพื้นฐานของนักศึกษาต่อเพลง โหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง เพลงพิธีกรรม เพลงหน้าพาทย์ประกอบพิธีการไหว้ครูดนตรีไทย

ต่อมาหลังผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎาเสียชีวิต อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร ได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ในรายวิชาปฏิบัติเครื่องดี (เป๊พาทย์) ต่อมาโดยยึดแนวทางตามผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎาเช่นเดิม พบว่าถ่ายทอดเพลงโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงพิธีกรรม เนื่องจากต้องออกงานบรรเลงรับใช้สังคมจึงต้องต่อเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงด้วยและยังพบว่าศิษย์ในยุคแรกได้ต่อเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงมาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎามาเกือบทั้งหมด ถือว่าอาจารย์ไพรัชเป็นศูนย์รวมให้ศิษย์เก่า ๆ มารวมตัวและบรรเลงงานสำคัญ ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ เช่น งานไหว้ครูดนตรีไทยของสาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ปัจจุบันผู้เขียนอาจารย์สุธินันท์ โสภากาศ ได้ดำเนินการตามรอยอาจารย์ทั้งสองท่านดังกล่าวข้างต้น หากแต่ว่าผู้เขียนได้นำแนวทางของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาปรับใช้เพราะเห็นว่าการดำเนินตามแนวทางอาจารย์ทั้งสองท่านนั้นเป็นแนวทางปฏิบัติของครูโบราณซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างคน สร้างวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทยอย่างงดงาม จึงควรรักษาปฏิบัติตามแนวทางไว้อย่างมั่นคง โดยผู้เขียนเน้นย้ำให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาแบบโบราณ ให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ของความงดงามในแบบฉบับโบราณดั้งเดิม อีกทั้งผู้เขียนปรับใช้โดยการเน้นย้ำการก้าวให้ทันกับเหตุการณ์ในกระแสโลกาภิวัตน์ให้นักศึกษาฝึกฝนในเรื่องของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การใช้โน้ตดนตรีไทยและโน้ตสากลเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นเลิศรับใช้สังคมสืบไป

จากการศึกษาข้อมูลการเรียนการสอนพบว่า บทเพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนยุคผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์สืบทอดถึงอาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร และผู้เขียนมีดังนี้

ยุค/ผู้รับผิดชอบการสอน	เพลงพื้นฐานในหลักสูตร	เพลงนอกหลักสูตร	การพัฒนาศักยภาพด้านปฏิบัติดนตรี
ยุคที่ 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษฎา ด้านประดิษฐ์ (พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2554)	1. โหมโรงเช้า 2. โหมโรงเย็น 3. เพลงเรื่อง 4. เพลงเกร็ด (ตามเกณฑ์ มาตรฐานดนตรีไทย)	1. เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง (ไหว้ครู) 2. เพลงมอญ	1. เพลงฉิ่ง 2. เพลงเรื่อง
ยุคที่ 2 อาจารย์ไพรัช ดำรงกิจถาวร (พ.ศ. 2540-พ.ศ. 2560)	1. โหมโรงเช้า 2. โหมโรงเย็น 3. เพลงเรื่อง 4. เพลงเกร็ด (ตามเกณฑ์ มาตรฐานดนตรีไทย)	1. เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง 2. เพลงมอญ	1. เพลงฉิ่ง 2. เพลงเรื่อง
ยุคปัจจุบัน นางสาวสุธินันท์ โสภากาศ (พ.ศ. 2560-ปัจจุบัน)	1. โหมโรงเช้า 2. โหมโรงเย็น 3. เพลงเรื่อง 4. เพลงเกร็ด (ตามเกณฑ์ มาตรฐานดนตรีไทย)	1. เพลงหน้าพาทย์ชั้นสูง 2. เพลงมอญ 3. เพลงระบำ 4. โหมโรงกลางวัน	1. เพลงฉิ่ง 2. เพลงเรื่อง

ผู้เขียนเพิ่มเติมเพลงระบำและเพลงโหมโรงกลางวันเข้าไปในเพลงนอกหลักสูตร เพราะเห็นว่านักศึกษาในยุคปัจจุบันมีความสามารถมากขึ้น

บรรณานุกรม

- การุณย์ ด้านประดิษฐ์. “อาจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 1 พฤศจิกายน 2561.
- จำลอง ดอกขेम. “อาจารย์กฤษฎา ด้านประดิษฐ์.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 10 สิงหาคม 2561.
- ไพรัช ดำรงกิจถาวร. “การจับมือ.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 16 พฤศจิกายน 2561.
- _____. “เข้าเรียนที่คณะศิลปกรรม.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 16 พฤศจิกายน 2561.
- _____. “การเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 16 พฤศจิกายน 2561.
- ยุทธ โตดิเทพย์. *ประวัติครู 16 มกราคม 2554*. กรุงเทพฯ: สกศ. ลาดพร้าว, 2554.
- ศิลปชัย กงตาล. “สาขาคดนตรีศึกษา.” สัมภาษณ์โดย สุธินันท์ โสภากาศ. 6 ธันวาคม 2561.